

Kronologisk Oversigt over Storbritanniens Kolonier-

A. P.-St.

http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/nto/nto_nrk-PDF/nto_nrk_0003_85532.pdf

pdf genereret den : 24-1-2006

Det kunde altsaa allerede ifjor have fejret sit Jubilæum; Hertugen af Albanys Død foranledigede imidlertid en Opsættelse til indeværende Aar. Dets Præsident for Aaret 1884—85 er Sir Rawson W. Rawson. Der mangler ikke meget i, at han — der ogsaa var den første Redaktør af Selskabets «Journal» — ogsaa er dets Aldersformand, idet han allerede i 1835 blev Medlem af Selskabet.

Kronologisk Oversigt over Storbritanniens Kolonier

Af Storbritanniens Kolonier er New Foundland den ældste, forsaavidt den toges i Besiddelse i 1583; en Koloni etableredes her dog først 1623, medens Franskmændene allerede i 1620 havde etableret en Koloni. Englands Adkomst bekræftedes ved Utrecht-Traktaten af 1713. I 1605 koloniseredes Barbados (Windward Øerne), der aldrig har været under anden Myndighed end Englands; de andre Windwards Øer vare i det 17. og 18. Aarh. vexelvis engelske, franske eller neutrale; afstodes*) i 1763 og 1803. 1609 kom Bermudas til; aldrig under anden Myndighed. Første Gang Englænderne fik Foden indenfor Indiens Grænser var i 1620. Det første Stykke af Canada (Nova Scotia) koloniseredes i 1623, og afstodes til England i 1763; samme Aar afstodes af Canada til England New Brunswick, Prins Edwards Ø og Ontario; Quebec erhvervedes 1759. St. Christopher (Leeward Øerne) erhvervedes 1623; forskjellige andre af Leewards Øerne koloniseredes 1626, 1628, 1632, 1650, 1666 og 1759. Bahama koloniseredes først 1629 anden Gang 1666; Englands Adkomst bekræftedes ved Versailles-Traktaten af 1783. Turko og Caicos Øerne kolo-

*) afstodes — underforstaaet, her og i det Følgende, «til England».

Det kunde altsaa allerede ifjor have fejret sit Jubilæum; Hertugen af Albanys Død foranledigede imidlertid en Opsættelse til indeværende Aar. Dets Præsident for Aaret 1884—85 er Sir Rawson W. Rawson. Der mangler ikke meget i, at han — der ogsaa var den første Redaktør af Selskabets «Journal» — ogsaa er dets Aldersformand, idet han allerede i 1835 blev Medlem af Selskabet.

Kronologisk Oversigt over Storbritanniens Kolonier

Af Storbritanniens Kolonier er New Foundland den ældste, forsaavidt den toges i Besiddelse i 1583; en Koloni etableredes her dog først 1623, medens Franskmændene allerede i 1620 havde etableret en Koloni. Englands Adkomst bekræftedes ved Utrecht-Traktaten af 1713. I 1605 koloniseredes Barbados (Windward Øerne), der aldrig har været under anden Myndighed end Englands; de andre Windwards Øer vare i det 17. og 18. Aarh. vexelvis engelske, franske eller neutrale; afstodes*) i 1763 og 1803. 1609 kom Bermudas til; aldrig under anden Myndighed. Første Gang Englænderne fik Foden indenfor Indiens Grænser var i 1620. Det første Stykke af Canada (Nova Scotia) koloniseredes i 1623, og afstodes til England i 1763; samme Aar afstodes af Canada til England New Brunswick, Prins Edwards Ø og Ontario; Quebec erhvervedes 1759. St. Christopher (Leeward Øerne) erhvervedes 1623; forskjellige andre af Leewards Øerne koloniseredes 1626, 1628, 1632, 1650, 1666 og 1759. Bahama koloniseredes først 1629 anden Gang 1666; Englands Adkomst bekræftedes ved Versailles-Traktaten af 1783. Turko og Caicos Øerne kolo-

*) afstodes — underforstaaet, her og i det Følgende, «til England».

niseredes 1629. 1631 Gambia (Vestafrikanske Settlements). 1651 bemægtigedes St. Helena; afstodes af Hollænderne; bemægtigedes af det ostindiske Kompagni; blev Kron-Koloni i 1833. I 1655 kapitulerede Jamaica; toges fra Spanien; afstodes ved Madrid-Traktaten af 1670. 1661 bebyggedes Guldkysten; Kolonien indbefatter nu Lagos, der i 1861 afstodes af den regerende Monark. 1704 toges Gibraltar fra Spanien; afstodes ved Freden i Utrecht 1713. 1783—86 erhvervedes ved forskellige Traktater brit. Honduras. Af Straits Settlements erhvervedes Penang i 1785; senere kom mere til: saaledes i 1795 Malacca, der toges fra Hollænderne, gjengaves 1818, og tilbyttedes 1824, og Singapore, der i 1810 erhvervedes fra Malayiske Prinser. 1787 koloniseredes New South Wales (derunder Norfolk) og samme Aar Victoria. 1787 afstod de indfødte Høvdinge Siarra Leone (Vestafrikanske Settlements). 1795 kapitulerede Ceylon; afstodes ved Freden i Amiens 1802; hele Øen erklæredes i 1815 britisk. I 1797 kapitulerede Trinidad; toges fra Spanien; afstodes ved Freden i Amiens 1802. 1800 toges Malta fra Frankrig; afstodes ved Freden i Paris 1814. 1803 kapitulerede Brit. Guiana; toges fra Holland; afstodes ved Freden i Paris 1814. 1803 koloniseredes Tasmania. 1806 det Gode Haabs Forbjerg; toges fra Holland; afstodes ved Freden i Paris 1814; 1845 annekteredes Natal til Cap Kolonien, men skiltes atter herfra i 1856; i 1846, 1868 (Basutoland), 1876, 1878, 1880 (Vest Griqualand) og 1881 udstraktes Kolonien over forskellige Territorier. 1807 toges Helgoland fra Danmark; afstodes ved Freden i Kiel 1814. 1810 kapitulerede Mauritius toges fra Frankrig; afstodes ved Freden i Paris 1814. Ascension toges i Besiddelse 1815. Vest-Australien koloniseredes 1829. 1833 Falkland Øerne; tilhørte Frankrig og Spanien fra 1763 til 1771, da de afstodes til England, men toges først 1833 i Besiddelse. 1836 koloniseredes Syd-Australien. 1838 Natal. 1838 Aden. 1841 New Zealand. 1841—43 afstodes Hong Kong. 1847 Labuan. 1855 Perim. 1859 koloniseredes Queensland.

1861 afstodes Lagos. Fiji Øerne afstodes 1874. Cypem okkuperedes betingelsesvis i 1878.

Ældre Kolonier end Storbritannien have baade Portugal og Spanien (om man vil ogsaa Danmark, d. v. s. Island, Færøerne og Grønland). Men Portugal har saagodt-som ikke erhvervet nogen Koloni siden 1575: Madeira er fra 1420, de Azoriske Øer fra 1432, Guinea-Kysten og de Cap-Verdiske Øer fra 1446, de fleste øvrige Besiddelser fra det 16. Aarh. Og ogsaa Spaniens allervigtigste Kolonier ere ældre end Englands: de canariske Øer fra 1420, Porto Rico fra 1509, Cuba fra 1511 og Filippinerne fra 1565. Holland har erhvervet sine fleste Kolonier i det 17. Aarh.; Borneo dog i Slutningen af det 18. Frankrig begyndte kort efter England, med St. Pierre og Miquelon i 1604, — og Frankrig fortsætter som bekjendt sine Kolonialerhvervelser. (Jfr. Sir Rawson W. Rawson's «Inaugural Address» om «British and Foreign Colonies» i «Journal of the Statistical Society» Decbr. 1884).

A. P.-St.
